

Església de Santa Eulàlia

Santa Eulàlia de Riuprimer

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plaça de l'Església, 5-15

Coordenades:

Latitud: 41.91037
Longitud: 2.18899
UTM Est (X): 432740
UTM Nord (Y): 4640143

Classificació

Número de fitxa 08247 - 3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Romànic Modern Barroc
Segle XI-XX
Any 962
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPAC i CCAA, 5450
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 2803805DG3420S0001OA
Autoria de la fitxa Pilar Camañes
Data de registre de la fitxa: dj., 30/05/2019 - 02:00

Descripció

Actualment, les seves característiques constructives ens mostren una estructura clàssica del barroc de la comarca, amb tres naus, creuer amb volta corbada i absis quadrat. La nau central es presenta coronada amb un timpà triangular i amb una alçada major que les dues naus laterals, que tenen un únic vessant de teulada. La porta d'accés és rectangular i es presenta associat a un timpà d'arquivolta d'arc rebaixat. Un altre element important a subratllar són els pilars que separen les naus, creats en el moment de la modificació de l'edifici. Es va transformar un espai d'una planta, de creu llatina amb transsepte i absis semicircular, en una de tres naus, mitjançant el trencament de les parets laterals per tal d'ampliar l'espai per aconseguir dos naus laterals. Al mateix temps, dins d'aquestes modificacions s'aterrà l'absis romànic i es va construir l'actual. El campanar, molt modificat, fins al segon pis, presenta una factura original, i el tercer i quart pis corresponen a una reforma portada a terme durant el segle XVII, moment en el que es col·loca una volta de casquet esfèric i una agulla piramidal de base quadrada. La seva restauració es va portar a terme durant els anys 1985-1987, pel Servei de Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona. Actualment, a la torre del campanar es troben dues campanes, la de majors dimensions dona les hores, la segona els quarts. A les golfes de l'església es troba conservada la teulada romànica original de la nau i el creuer amb la cornisa. Aquest espai també es fa servir com a museu.

Història

El coneixement de la seva història està determinat per la destrucció de l'arxiu parroquial pels francesos, quan el 17 d'abril de 1809 van entrar a l'església i la van cremar. Al mateix temps, van causar nombroses destrosses al mobiliari de l'interior de l'edifici parroquial. Aquest fet condiciona de manera important les fonts d'informació sobre l'evolució de l'església, quedant reduïdes als documents de les visites pastorals i a les intervencions arqueològiques fetes pel Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, als anys 1985-1987. Les primeres informacions sobre l'església daten de l'any 904, quan Lodeg i la seva dona Albovara vengueren a Samuel "que diuen Baró" una vinya situada a la Parròquia de Santa Eulàlia, al punt concret de Mulnells. Al 962 és citada com a parròquia, sense data ni informació sobre la consagració. Poc es coneix sobre les característiques d'aquesta primera parròquia, que devia servir per garantir l'assistència religiosa de la comunitat agrícola, de la zona, durant els segles IX i X. Aquesta primera església va ser enderrocada per tal de construir-ne una de nova, probablement degut a les necessitats de la població envers la seva religió (modernitzar l'anterior, necessitat de més espai, etc.). Aquesta segona església, de factura romànica, va ser consagrada pel bisbe Oliva, el dia 15 de gener del 1041. En aquell moment era un edifici d'una sola nau amb un dels laterals del transsepte dedicats a Santa Eulàlia. L'edifici mantindrà les seves característiques fins a principis del s. XIX, amb algunes modificacions al seu interior, com la creació de petits altars (com els de Sant Miquel i Santa Maria al s. XIV, els altars de Sant Iscle i Santa Victòria al s. XV) o la construcció de diferents elements com la sagristia i la rectoria al s. XV o el cor al s. XVI, entre d'altres. A inicis del s. XIX, és el moment d'una remodelació total de l'edifici, amb l'obertura de grans arcades de banda a banda dels murs laterals dins de les parets de la caixa que marcava el creuer, modificant així la planta de l'edifici d'un temple d'una sola nau a tres. Aquestes obres semblarien concloure l'any 1805, moment de la inscripció d'aquesta data al llindar de la porta principal de la parroquial. Posteriorment, s'inclou una capella al fons de l'església, dedicada al Santíssim i es fa una nova sagristia, reformes que semblen acabar a la dècada de 1860. Una de les últimes remodelacions es va portar a terme abans de 1936, amb l'encàrrec de dos plafons decoratius a Lucià Costa i Bosch, que anirien al presbiteri, i la decoració de la capella del Santíssim, per part del mateix pintor. Amb la Guerra Civil Espanyola van desaparèixer els retaules i només es van poder conservar les pintures de Lucià Costa, per la qual cosa tots els elements que formen part de l'interior de l'església actual corresponen als anys 30 i 40 del s. XX.

Bibliografia

ALIBERCH, T. et al. (2005). Santa Eulàlia de Riuprimer : la terra i la gent al llarg de la seva història, direcció: Antoni Pladevall ; coordinació: Pere Casas, Vic.

PLADELASALA, J. (1952-1954), Parròquias vicenses. Riuprimer, AUSA, vol.I

GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO (1991) Restauración de la iglesia de Santa Eulalia de Riuprimer. Actuacions en el patrimoni edificat medieval i modern (segles X al XVIII) = Actuaciones en el patrimonio edificado medieval y moderno (siglos X al XVIII) / coord. Por Antoni González, Alberto López Mullor
Fitxa 5450 de l'inventari de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya.

FIERRO, X. (1987).Memoria de las excavaciones realizadas en la iglesia de Santa Eulalia de Riuprimer (Osona)

